

Veckokronika från Sverige

Speciellt meddeladt denna tidning genom Svensk-Amerikanska Pressbyrå i Stockholm.

Antinyktism och antimilitarism bland Sveriges värnpliktiga ungdom. — Den värnpliktiga borgmästaren. — Stort väsen för ingenjering. — Hur en buteljbensin kan bli orsak till tidsningspolemik. — Den store P. P. W. tar miste om höger och vänster. — Herrarnes två språk. — Gamla bekanta. — En ministerkris i Sverige och ministerkris i Danmark. —

Man har alltid och det med skäl påstått och oftast bevisat att våra svenska beväringunglingar sällat sig till antimilitarismen. På bort- och hemresa från exercisplatserna har det sett ut som om krigarand och tapperhetsmedvetandet behövt några glas stimulus för att på ett mera effektivt sätt än hvad den tröga naturen förmår åstadkomma, basuna ut sin tillvaro för de alltid talrika tillstädesvarande åskådarna, särdeles ungdomarne, som mer eller mindre intressera sig för de förbigående gossarna. Nu har antimilitarismen sällat sig till antinyktismen och dess tillhjälp under dess inflytande passa unghinkar på att i kaffereit de inbjuda beväringssarna i massa, utdela hela buntar åt hvar och en af uppropet "Kamrat i vapenrocken" och liknande tryckalster. Med hvilken energi den muntliga propandandessutom föres på dessa ställen vid dylika lifvade tillställningar, behöfva vi minnsint inte anstränga oss att begripa. Men unghinkarskars värdena lär ha fått anstränga sig ganska betydligt för att åvagabringa någon minnesvärd effekt på de unga sinerna genom sina antimilitaristiska agitationer. Detta till heder för de sammanställda tillhörande Upplands regemente jämte äldre årsklassens värnpliktiga, som härom dagen skulle rycka in till Polacksbacken och passera de Stockholm. Under tiden de korerades alla i ögonen fallande platser och bearbetades alla husväggar med plakat innehållande uppmaning till värnpliktisvägran, undertecknad Propaganda kommittén. Den första skörden inhöstade af polisen, utgjordes af sjuttiofva exemplar, utom de som vid nedtagandet förstördes. Apropå exercis så tappade Svea Artilleri häromdagen en kanon. Det är väl om de inte tappa huvudet också. Det är fara värdt i dessa antimilitaristiska tider. Kanonen hittades Guldskolef. Men har man en gång tappat huvudet så — — — Ja så går det där Uppsvenskarne rycka fram. Och inte kan man väl vänta sig bättre bland de Sydsvenska men vi borde åtminstone kunna känna oss fullkomligt lugna för våra beväringunglingar från Skåne. Där har nämligen något säregit inträffat, något enastående i Sveriges annaler och särdeles lifvart för resten. Bland Skåners värnpliktiga märkas i år ingen mer och ingen mindre än självva borgmästaren, och han håller nog styr på sina kamrater. Ja, trots sin gröna ungdom har härdsholdning Torslow redan innan beväringssåldern utlupit kommit på grön väst och blivit borgmästare. Tanken på sådana baddare! Borgmästare i Skåne. Det låter ju inte illa.

På tal om socialistisk litteratur så fick jag se något riktigt prima uppbyggligt i en viss landsortstidning häromdagen. Han berättar hur en uniformsklädd poliskonstapel invinkades på slottet. Det var således en länsstad förstår ni, ty i Stockholm var det inte. Där händer många andra saker. Nå ja, poliskonstapeln mottog af slottets betjäning en order, gick upp åt stan och kom igen med en stor vinbutelj under armen. naturligtvis ämnad åt den höge gästen, kung Gustaf, som var i staden på besök. Och så kommer några kommentarer, såsom att "när man ser detta måste man tvivla på innerbörden i konung Gustaf" en gång fällda yttrande, att en kristna religionen är den undval på hvilken ett lands en skola byggas på. Det drar ju socialistorganet i fri-

ga, att dess omsorg för religionen tycks ha vaknat, men den af konungen ordrade vinbuteljens innehåll torde knappast skada landets religion, då det, som upplysningsvis bör nämnas, utgjordes af — bensin.

Riksdagsmannavalen pågå nu alltför och stor lifaktighet råder i de frinnades läger. Det socialdemokratiska partiet triumferar och P. W., som på senaste tiden tycks ta miste om höger och vänster har krånglat till lite för Högern och genom ett och annat opåskalladt utfall mot Vänstern, sen han de senaste lagarna börjat lystra till statsministerns rättning åt höger. Af de redan afgjorda valen framgår att vi i riksdagen fått in fem borgmästare alla vänstermän och borgmästare Lindhagen i Stockholm kompletterat det halva dusinet dock ej som riksdagsman. Och flera ha vi nog. Många äro äfven de som i år sagt sig kandidaturerna, flera ha vidblifvit sin afsägelser, andra ha snart sagt tvingats in, men den som inte kunde tvingas att mottaga riksdagsmannaskapet för Färs härad det var Anders Andersson på Veingetorp N:r 7, ty han menar i en skrivelse till Folkets tidning i Lund att han har visserligen gått i skola och fått mycket upplysning men, så simpel anser han sig dock icke vara, så att han vill uttränga häradets gamla vördade riksdagsman, ty i politiken säger han sig icke vara hemma. Men så mycket politik anser sig dock Anders Andersson ha att han inte vill ha fruntimmer in i riksdagen. Ty hvem skall mjölka och hvem skall sköta barnen, frågar han. Och framtidsblick saknar den hedersknyffeln inte heller. Han tar för afgjort, att där kan komma nya barn, och hvart skola de uppfodas? Och så uppmanar han svenskarne att ålska sitt fosterland, men inte göra riksdagen till en barnkammare. Sen, menar han tro på, få de regera hur de vill. Sådana kurrar skulle vi ha många, som behandla svenska språket med sans och måtta.

Nog vet jag och ni med att för den svensktalande allmänheten såväl här hemma som därute existerar tvenne slags språk, talspråket och skriftspråket och att dessa användes både af den manliga och den kvinnliga befolkningen. Nu har det upptäckts här hemma, att herrarna ha tvenne språk till sitt speciella förfogande. Det ena af dessa svenska språk tala de i fruntimmerssällskap. Det andra använda de då de äro för sig själva d. v. s. med hvarandra. Och den som upptäckte denna språkrikedom lär varit en kvinna, som inte kunde nog förvärna sig däröfver och nu vimlar en hufvudstadstidning af anläggut språkfrågan. Insändarkvinnan har fått mycket medhåll och många mothugg. Inte för jag precis förstår, hvad hon hade för nytta af att skriva i tidningarna om hvad hon och hennes unga dotter hört några herrprata sinsemellan. Nyfikenheten straffar sig själv och hennes estetiska smak och ömma modershjerta lider nu sitt straff genom att veta, att herrarna tala så fula ord. Nog har jag forskat i språk sen barndomen, men inte vill och inte kan jag håller yttra mig till hennes försvär, för jag har aldrig slagit mig på att lyssna. Ty det är ändå fulare, det kommer infirran i form af karaktärsfel då sampråket ju ligger på läpparna och föres bort af renande vindar.

Det kanske skulle kunna intressera Filadelfiasvenskarna att höra det eller högt ärade och särdeles omtyckte landsman hr Gotthard Zetterlöf och hans fru, denne, icke minst på det kliniska området inom svensk-amerikanska föreningsväsendet i Filadelfia framstående och myc-

ket uppburna förmåga lever i ett spänstigt jämnföttsprång stod han plötsligt på bordet midt bland bågare och krus. "Gören mig det efter, I Mariefredsborgare", ropade han triumferande. — "Den af eder, som det förmår, undfar en vacker be-löning, det varde eder utlofvadt utan riksrådets hörande". Nå ja, stämningen var hög och om än utsikten att göra det språnget var ringa för de flesta af de ganska välfödda och oviga borgersmännen, så ansågo de dock för svenskmanplikten att åtminstone försöka följa sin kung. Och de försökte. Resultatet blef den ena skratsalvafvjudeligare än den andra. Emellertid kom ingen upp till kungen på bordet. Andarna voro nog villiga men köttet var svagt. En fanns dock, som hittills inte hade försökt. Det var borgmästaren. Kungen märkte det och började egga honom med tillrop. "Hvad nu, borgmästare? Skall du inte föregå ditt vällof-figa borgerskap med ett godt exempel?" "Jo, tvärt på skivan, ers majestät." Han gjorde ett försök. Det misslyckades. Men så samlade han hela sin energi i benen, gjorde ännu ett språng och, belönad af ett oändligt jubel från sina trogna mariefredare, stod han, stolt som en kung, ansikte mot ansikte med kungen på bordet. Den senare vardt ej mind-re förtjust öfver borgmästarens bragd än borgarna och det blef ett varmt famntag på bordet. Så utropade kungen: "Du har hört mitt löfte, borgmästare, välj nu din belöning." "Den må ers majestät välja efter näddigt behag." Kung Karl betänkte sig ett ögonblick. Så utropade han: "Fort hit med två fyllda bågare. Jag vill dricka brorskal med borgmästaren; det må bli hans belöning." Bågarna anskaffades och under ett oändligt jubel från de kringstående drucko kungen och borgmästaren brorskal. Efter en stunds ytterligare pokulering tog kungen afsked af dryckeslaget och red hem till slottet, sedan han dit inbjudt borgarna till frukost på följande morgon. Då han där träffade borgmästaren och denne tilltalade kungen med "ers majestät", invände den kunglige värdin: "Hvi säger du ers majestät, vi äro ju sedan i går bröder!" "Visserligen, visserligen", sade borgmästaren, "men det är endast när vi stå på bordet." Kungen, som i dag tydligen fann sig tilltalad af brorskapsbegreppet och borgmästarens fyndighet, sade skratrande: "Som du önskar, min vän, men jag skall därför icke glömma dig."

Efter som vi nu tala om gemensamma bekanta kan jag berättat att minister W. W. Thomas roat sig med att låta renovera klotet och svenen på Svanhalls kyrkotorn i Tåtern. Han yttrade en gång då han uppehöll sig i Tåtern för att jaga, att han skulle önska se svenen hvit med förgyllt nåbb och nu har detta skett på ministrerns bekostnad. Nu lyser korset med tillhörande klot i guld och svenen skinande silfverhvit.

En liten finfin ministerkris till ögonfagnad för många, då på hinsidan sundet — ministerkris blir ett vemodigt motto, ett sorgligt bevis — I Albertiska svanesången. — A. L-r. Stockholm d. 12 sept. 1908.

EN BRORSKAL.

Då Karl XI var öfver och vid något tillfälle besökte Stockholms slott blef han af den lilla staden Mariefreds borgare in-bjuden att deltaga i "fölstämman" i rådstugan.

Då den unge konungen åtföljd af ett par kavaljerer, just vid lagom ölstämmodit steg af sin häst vid rådstugan, emottogs han af borgmästare och råd och "hela staden". Mariefred hade gått man ur huse för att se kungen komma till ölstämman. Och då de sågo honom tömma välkomstbågarna på själva trappstenen utbröt ett underdånigt jubel.

Snart var de officiella skålar-nas rad genomgången och nu utvecklade sig i Farfreds rådstuga en glad dryckesstämma, en sådan som just var i den 18-åriga kung Karls smak. Vid denna tid hade ännu ej krigets elldop eller regeringssorgernas grotttecknar kvävt det glada gemyt, som var honom utmärkande under ynglingåren. "Magistratsdrängarna hade nog att göra med att hålla kannor och krus fyllda efter hand som de tömdes af törstiga strupar, och stämningen blef allt mer hög. Alla etikettens band löstes så småningom och snart utgjorde det hela en samling af ogenerade dryckesbröder. Och själf var kungen en bland de muntraste och friskpråkigaste.

Då kung Karls blod började sjuda af den undfångna välfägnaden, upsteg hos honom ett oemotståndligt begär efter kropporörelse. Men hur tyll-fredsställa detta i den ej synnerligt rymliga rådstugan? Jo, man började med "fingerknack" och "bryta arm" och öfvergick till "spänna kyrka" och "hopa bock", allt under kungens enforande och ifriga deltagande. Då fick kung Karl en idé. Med

ett spänstigt jämnföttsprång stod han plötsligt på bordet midt bland bågare och krus. "Gören mig det efter, I Mariefredsborgare", ropade han triumferande. — "Den af eder, som det förmår, undfar en vacker be-löning, det varde eder utlofvadt utan riksrådets hörande". Nå ja, stämningen var hög och om än utsikten att göra det språnget var ringa för de flesta af de ganska välfödda och oviga borgersmännen, så ansågo de dock för svenskmanplikten att åtminstone försöka följa sin kung. Och de försökte. Resultatet blef den ena skratsalvafvjudeligare än den andra. Emellertid kom ingen upp till kungen på bordet. Andarna voro nog villiga men köttet var svagt. En fanns dock, som hittills inte hade försökt. Det var borgmästaren. Kungen märkte det och började egga honom med tillrop.

"Hvad nu, borgmästare? Skall du inte föregå ditt vällof-figa borgerskap med ett godt exempel?" "Jo, tvärt på skivan, ers majestät."

Han gjorde ett försök. Det misslyckades. Men så samlade han hela sin energi i benen, gjorde ännu ett språng och, belönad af ett oändligt jubel från sina trogna mariefredare, stod han, stolt som en kung, ansikte mot ansikte med kungen på bordet. Den senare vardt ej mind-re förtjust öfver borgmästarens bragd än borgarna och det blef ett varmt famntag på bordet. Så utropade kungen: "Du har hört mitt löfte, borgmästare, välj nu din belöning."

"Den må ers majestät välja efter näddigt behag."

Kung Karl betänkte sig ett ögonblick. Så utropade han:

"Fort hit med två fyllda bågare. Jag vill dricka brorskal med borgmästaren; det må bli hans belöning."

Bågarna anskaffades och under ett oändligt jubel från de kringstående drucko kungen och borgmästaren brorskal.

Efter en stunds ytterligare pokulering tog kungen afsked af dryckeslaget och red hem till slottet, sedan han dit inbjudt borgarna till frukost på följande morgon.

Då han där träffade borgmästaren och denne tilltalade kungen med "ers majestät", invände den kunglige värdin: "Hvi säger du ers majestät, vi äro ju sedan i går bröder!"

"Visserligen, visserligen", sade borgmästaren, "men det är endast när vi stå på bordet." Kungen, som i dag tydligen fann sig tilltalad af brorskapsbegreppet och borgmästarens fyndighet, sade skratrande: "Som du önskar, min vän, men jag skall därför icke glömma dig."

VID SINA DRÖMMARS MÅL.

Af Rosa Fitinghoff.

Marie-Louises bref med den fullkomligt oförberedda under-rättelsen att hon förfövat sig och att de så fort som möjligt ämnade gifta sig, beredde modern en stor lättad och glädje. Angelique blef ju nu i tillfälle att få behålla platsen och slippa annat, kanske mera föröd-mjukande arbete.

Så gick tiden, år efter år svunno. Inför den djupa smärtan fanns intet kvar, en bitter människokännedom — kanhända. Ty som de andra satt hon vid sitt arbete, kunde endast någon gång, då en ny, rosig och glad flicksnärta satt vid arbetet och smålog, undrande tänka på hvad lifvet skulle göra för att hon skulle få den där tunga grottekvärnsminnen på som alla de andra hade.

Efter moderns död bodde hon kvar i samma två sina rum som de tillsammans delat de sista åren. Hennes enda dröm och tankars mål var nu att få sig en liten stuga på landet. Där skulle lyckan kanske finnas äfven för henne. —

Ännu återstodo åtta, sju, sex år innan friheten kom, innan de tjugofem åren voro gångna. Men så till slut var hon fri. Fri från tryckande, kvävande, tankedödade tvångsarbete! Fri!

Fri att handla och vandra hela dagen lång, fri att njuta sol-mättad lifsgivande drönardag!

Nu skulle hon åter känna glädjen, lyckan. Med feberaktig ifver sökte hon platsen där "villan" skulle byggas.

Det var märkvärdigt så svårt det var att förena allt till en plats. Något af det hon tänkt och drömt sig, saknades alltid.

Kanske det var bäst att köpa en som redan var färdig? Åter ut — åter samma tröttnande jagt efter en lämplig villa. Ännu var glädjen inte kommen. Den väntade sakert tills hon kommit under eget tak, då skulle väl friheten tvinga glädjen att komma! —

Så kom inflyttningen i den lilla villa, som hon ändtligen fann till nöjdhetsgränslin — dött b fann till någon mån motsvarande sina älsklingsdrömmar. Nu stod det sedan lång tid tillbaka, precis där det skulle stå, nu fanns intet i vägen för lyckan att våga sig fram.

Angelique ryckte till vid den häftiga vindil, som skakade fönstren så att de skälfde, hon såg upp och märkte huru mörkt det b fultvillcoatoinsethardolemt det blifvit omkring henne, ty brasan hade nu brunnit ned och låg svart och mörk, endast här och där lysande till med ett undrande, hvasst rött sken, för att sedan kolna och försvinna.

Angelique blef störd i sina tankar af Fina som kom in. Men kära hjärtandes är fröken vaken, jag trodde fröken sof jag, de såg så ut då jag glänta på dörren för en stund sedan för att skjuta spjället. — Ur Fina runda rödnasiga ansikte lyste ett par bekymmerslösa, trohjärtade ögon. Ska jag tän-da lampan? Det är ett Herrans väder i kväll, en kan rakt bli skral af att höra på det. Stackare dom som ä' ute, dom tycker ja d' ä' synd om.

Fina ställde den nyntända lampan på bordet bredvid där fröken Angelique satt. Hon lade fram patienkeorten med minen hos en gammal trojnarinna, som vet sin härskarnas önskinningar och vanor in i minsta detalj. Satt så den utdruckna kaffekoppen på brickan och försvann med ett litet välmående leende ut genom dörren.

— Dom tycker jag det är synd om, mumlade fröken Angelique för sig själf.

Om dem som gå ute i storm och snö, med sinnet friskt och hjärtat lätt och som kanske midt i den värsta vindillen kunna skratta åt sina egna glada tankar och som äga hoppet och förtrostan kvar — lifvets, största skatter, om sådana tycker man det är synd, dem skänker man sitt medlidande, de, hvilka väl ändock hade ett mål för sin vandrings —

Men en sådan, som satt inne i värmen väl omhönad och skyddad för yttre obehag med minnet fylldt af lifvets sorger och bittraste erfarenheter och hvars lifsmål var — intet — en dylik ansågs lycklig och afundsvärd.

Hvad lyckobegreppet var underligt —

Men naturligtvis, naturligtvis var hon lycklig, det var endast det, att lojot, förnösamheten och det lusa förhoppningsfulla sinnet en gång för länge sedan lästes in i den där gröna tysta skriftpulpeten. — Men nu då hon ändtligen nått friheten, nu måste den förstas komma till henne igen, ty inte kunde väl något sådant förkväfvas? — Eller — eller — kanske dödades den en gång för länge, länge sedan — då hon såg att —

Nej! — Fröken Angelique satte sig energiskt upp i stolen, tog korten och blandade dem medan ett tröstlöst leende spred sig öfver hennes bleka och af lidande härjade ansikte. — Nej, inte grubbla längre — jag är lycklig — visst är jag det — jag har ju ändtligen nått mina drömmars mål. — Hon såg sig omkring i rummet där hon var den enda lefvande ibland alla de gamla, om förgången tid påminnande möblerna.

Ja visst var hon lycklig! SLUT.

Döfhet kan icke botas

vid lokala medel, då de ej kunna nå den angripna delen af örat. Det finnes blott ett sätt att bota döfhet och det är med konstitutionella medel. Döfhet försvinner af ett upplösadt tillstånd af slimmhinnan i det eustachiska röret. När detta röret blifver inflammationsmärkt, är ett skörande medel eller ett så kallat krus, och när röret blifver brett och hårdt tappas det med följande, som upplöser inflammationen och röret återgår till sitt normala tillstånd, vill kruset vara borta för alltid. Vi gifva här till er i varje fall af döfhet (öron- - bär af krus), som ej kan kureras med Hall's Cathartic Cure. Skrif efter skick. Fris. F. J. Cheney & Co., Toledo, O. 637 1/2 N. 10th St. N. Y. City. Hall's Family Pills äro de bästa.

THE Great West Permanent Loan and Savings Co.

Subskriberadt Kapital.....\$2,250,000
Tillgångar.....\$1,500,000

Vårt stora kapital och reserv, såväl som karaktären af våra affärstransaktioner gifva depositörer vederbörlig garanti.

Vi emottaga Edra sparmedel för insättning med ränta af

4 procent

Vi låna Er pengar på lätta villkor.

Om Ni ämnar köpa, tillbygga Er fastighet eller bygga, skrif till eller besök oss personligen. Prompt uppmärksamhet tillförsäkrad alla våra kunder.

436 Main Street Winnipeg
Box 172 Phone 1835

Ångbåts Seglingar.

Ångbåtsbiljetter sålda till och från hamnar i Skandinavien, England, Irland, Finland, Kontinenten, Italien, Orienten och Syd Amerika

— genom —

Allan Linien, American linien, Atlantic Transport linien, Canadian Pacific Kungliga Postångare, Cunard linien, Dominion linien, French linien, Red Star linien, White Star linien etc.

Om Ni ämnar resa utrikes eller sända efter anhöriga eller vänner, skrif till mig eller besök mitt kontor, och jag skall gifva Er alla de upplysningar, Ni önskar.

H. M. TAIT, General Steamship Agent,
Telefon 5500. Rum 107, C.P.R.-Stationsbyggnad.

Fördubbla Er Affär

Genom att ANNONSERA. För att annonsera RÄTT rådfråga oss.

Annonsbyrå för Skandinaverna i Canada.

ANNONSER placeras i alla skandinaviska tidningar i Förenta Staterna och Canada. Öfversättningar till främmande språk utföras.

SWEDISH-CANADIAN ADVERTISING AGENCY,
John A. Gustafson, Manager.
Kontor: 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.
P. O. BOX 3078. PHONE 294.

SASKATCHEWAN

Ingen annan provins i Canada erbjuder farmare bättre tillfällen än dem som för närvarande finnas i Saskatchewan. Den nuvarande tidsåldern af enorma järnvägsföretag synes endast hafva börjat. Oändliga vidder af rik matjord, i fruktbart öfverflödande, kunna ännu erhållas som fria homesteads.

Uppgifter om Saskatchewans produktion af spannmål förefinnas i skörderapporterna, som äro utgifna af Landbruksdepartementet och utsändas fritt till alla som anhålla därom.

Ett exemplar af vår pamflett "SASKATCHEWAN," som innehåller många upplysningar angående provinsen, kan erhållas fritt på anmodan. Om Ni önskar ett exemplar därpå eller en karta af Saskatchewan sänd till edra vänner, skicka oss deras fulla namn och adress i dag.

Adressera:
BRANCH E.

Department of Agriculture
REGINA, SASKATCHEWAN